

Плетач на кошници

то, времето, случая. Например един белгийски мануш през зимата може да бъде вехтошар, през пролетните празници и карнавали – музикант, на 1 май да продава цветя, през лятото да свири за туристите, а след това отново да се върне към прекупуването на стари дрехи. Тази икономическа поливалентност е характерна и за ромите в България.

Икономическото развитие на света през втората половина на XX в. определя началото на една трайна промяна в традиционния ромски културен модел. Изобилието от стоки на пазара намалява възможностите за реализиране на услугите и икономическите дейности на ромите. Правителствата в различните държави все по-често прибягват към регламентиране на упражняваните от тях професии: чрез данъци, забрани на някои професии (напр. на амбулантната търговия), сложни административни процедури за получаване на разрешение за упражняване на конкретни дейности, задължителност на образоването и пр. Така се нанася удар върху адаптивността им, тъй като те все по-вече губят своята икономическа гъвкавост и се принуждават да преминават към уседнал начин на живот.

Социолози-циганолози обаче изказват предположение, че свойствената за ромите икономическа гъвкавост може да се окаже много полезна за

разширяване ролята им в развитието на нови професии, съществени за днешното общество и цивилизация: събиране на вторични сировини, развитие на продажбите на открито (в съвременните европейски градове започва обособяване на малки пазарчета, пешеходни зони с различни улични забавления (спектакли, музика), развитие на т. нар. „малки професии“ в обстановката на безработица и кризи. Така преоткриването на гъвкавите дейности, както и способността на ромите да се приспособяват към нови условия създават допълнителни възможности за интегрирането им в общество чрез труд.

В живота на ромите всичко гравитира около семейството. То е основната градив-

Съвременни чергари